

ΤΕΤΑΡΤΗ 17 ΙΟΥΝΙΟΥ 2020

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΘΕΜΑ Α

A1.

Ας υποθέσουμε ότι $f(\alpha) < f(\beta)$. Τότε θα ισχύει $f(\alpha) < \eta < f(\beta)$.

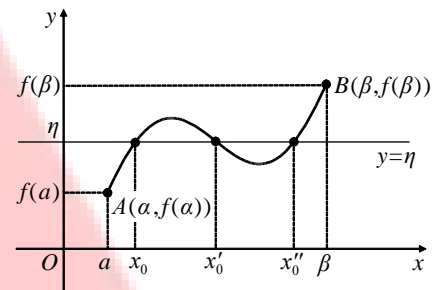
Αν θεωρήσουμε τη συνάρτηση $g(x) = f(x) - \eta$, $x \in [\alpha, \beta]$,

παρατηρούμε ότι:

- η g είναι συνεχής στο $[\alpha, \beta]$ και
- $g(\alpha)g(\beta) < 0$, αφού $g(\alpha) = f(\alpha) - \eta < 0$ και $g(\beta) = f(\beta) - \eta > 0$.

Επομένως, σύμφωνα με το θεώρημα Bolzano, υπάρχει ένα τουλάχιστον $x_0 \in (\alpha, \beta)$ τέτοιο, ώστε $g(x_0) = f(x_0) - \eta = 0$, οπότε

$$f(x_0) = \eta.$$

A2

Θα λέμε ότι η f είναι παραγωγίσιμη σε ένα κλειστό διάστημα $[\alpha, \beta]$ του πεδίου ορισμού της, όταν είναι παραγωγίσιμη στο (α, β) και επιπλέον ισχύει

$$\lim_{x \rightarrow \alpha^+} \frac{f(x) - f(\alpha)}{x - \alpha} \in \mathbb{R} \quad \text{και} \quad \lim_{x \rightarrow \beta^-} \frac{f(x) - f(\beta)}{x - \beta} \in \mathbb{R}.$$

A3

α. Ο ισχυρισμός της πρότασης είναι Ψευδής. (Σχολικό βιβλίο Σελ 136)

β. Αν η f είναι γνησίως αύξουσα στο \mathbb{R} η παράγωγος της δεν είναι αναγκαστικά θετική. Για παράδειγμα η συνάρτηση $f(x) = x^3$ αν και είναι γνησίως αύξουσα στο \mathbb{R} έχει παράγωγο $f'(x) = 3x^2$ που δεν είναι θετική σε όλο το \mathbb{R} αφού $f'(0) = 0$. (Σχολικό βιβλίο Σελ 136)

A4

α) ΛΑΘΟΣ

β) ΣΩΣΤΟ

γ) ΣΩΣΤΟ

δ) ΣΩΣΤΟ

ε) ΣΩΣΤΟ (ΣΕΛΙΔΑ 177 ΣΧΟΛΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ)

ΘΕΜΑ Β

B1. $g(x) = e^x$, $A_g = \mathbb{R}$ και $f(x) = \frac{x+2}{x-1}$, $x > 1$ άρα $A_f = (1, +\infty)$

Η $(f \circ g)(x) = f(g(x))$ ορίζεται, αν και μόνο αν, υπάρχουν $x \in \mathbb{R}$ ώστε $x \in A_g$ και $g(x) \in A_f$

$$\left\{ \begin{array}{l} x \in \mathbb{R} \\ e^x > 1 \end{array} \right\} \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} x \in \mathbb{R} \\ x > 0 \end{array} \right\} = (0, +\infty)$$

Άρα $A_{f \circ g} = (0, +\infty)$

$$\text{και } (f \circ g)(x) = f(g(x)) = \frac{e^x + 2}{e^x - 1}$$

B2.

$$(f \circ g)'(x) = \frac{e^x(e^x - 1) - (e^x + 2)e^x}{(e^x - 1)^2} = \frac{-e^x - 2e^x}{(e^x - 1)^2} = \frac{-3e^x}{(e^x - 1)^2} < 0,$$

άρα $f \searrow$ άρα και $1-1$, οπότε αντιστρέφεται

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{e^x + 2}{e^x - 1} = +\infty \text{ αφού, } \lim_{x \rightarrow 0^+} (e^x + 2) = 3 \text{ και } \lim_{x \rightarrow 0^+} (e^x - 1) = 0, e^x - 1 > 0$$

$$\text{άρα } \lim_{x \rightarrow 0^+} (e^x + 2) \frac{1}{e^x - 1} = 3 \cdot (+\infty) = +\infty \text{ και } \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{e^x + 2}{e^x - 1} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\left(1 + \frac{2}{e^x}\right)}{\left(1 - \frac{1}{e^x}\right)} = 1$$

άρα σύνολο τιμών της $f \circ g$ είναι $(1, +\infty)$

$$\text{Επίσης, } y = \frac{e^x + 2}{e^x - 1} \Leftrightarrow ye^x - y = e^x + 2 \Leftrightarrow e^x(y - 1) = y + 2 \Leftrightarrow e^x = \frac{y + 2}{y - 1} \Leftrightarrow x = \ln \frac{y + 2}{y - 1}, y > 1$$

$$\text{άρα } (f \circ g)^{-1}(x) = \ln \frac{x + 2}{x - 1} \text{ με } x > 1$$

$$\text{B3. } \varphi(x) = \ln \frac{x + 2}{x - 1}, x > 1 \text{ και } \varphi'(x) = \frac{\frac{3}{(x - 1)^2}}{\frac{x + 2}{x - 1}} = \frac{-3}{(x + 2)(x - 1)} < 0$$

άρα η φ είναι γνησίως φθίνουσα στο $(1, +\infty)$

$$\text{B4. } \lim_{x \rightarrow 1^+} \left(\ln \frac{x + 2}{x - 1} \right) = +\infty \text{ αφού αν } \frac{x + 2}{x - 1} = u, \lim_{x \rightarrow 1^+} u = +\infty \text{ άρα } \lim_{u \rightarrow +\infty} \ln u = +\infty$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \left(\ln \frac{x + 2}{x - 1} \right) = 0, \text{ αφού αν } \frac{x + 2}{x - 1} = t, \lim_{x \rightarrow +\infty} t = 1 \text{ οπότε } \lim_{t \rightarrow 1} \ln t = 0$$

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Η f είναι συνεχής άρα είναι συνεχής και στο 0.

Ετσι, $f(0) = 1 - \ln \lambda$

$$x < 0, \lim_{x \rightarrow 0^-} \left(\frac{1}{1-x} - \ln \lambda \right) = 1 - \ln \lambda$$

$$x > 0, \lim_{x \rightarrow 0^+} (\eta\mu x + \lambda \sigma\upsilon\nu x) = \lambda$$

Πρέπει: $\lim_{x \rightarrow 0^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = \lambda$ οπότε $1 - \ln \lambda = \lambda \Leftrightarrow \lambda + \ln \lambda - 1 = 0$

Προφανής λύση το $\lambda = 1$

Θεωρώ $g(x) = x + \ln x - 1, x > 0$. Έχουμε $g'(x) = 1 + \frac{1}{x} > 0$ άρα η g είναι γνησίως αύξουσα οπότε και η

$1 - 1$ άρα το $\lambda = 1$ είναι μοναδική λύση της (1).

Η f είναι :

$$f(x) = \begin{cases} \frac{1}{1-x}, & x \leq 0 \\ \eta\mu x + \sigma\upsilon\nu x, & 0 < x < \frac{3\pi}{2} \end{cases}$$

$$\Gamma 2. x < 0 \quad \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{f(x) - f(0)}{x} = \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{\frac{1}{1-x} - 1}{x} = \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{x}{x(1-x)} = \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{1}{1-x} = 1 \quad (1)$$

$$x > 0, \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{f(x) - f(0)}{x} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\eta\mu x + \sigma\upsilon\nu x - 1}{x} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \left(\frac{\eta\mu x}{x} + \frac{\sigma\upsilon\nu x - 1}{x} \right) = 1 + 0 = 1 \quad (2)$$

Από (1),(2) η f είναι παραγωγίσιμη στο 0 με $f'(0) = 1$ άρα ορίζεται εφαπτομένη στο 0 που σχηματίζει

με τον x 's γωνία ω με $\epsilon\phi\omega = f'(0) = 1$, άρα $\omega = \frac{\pi}{4}$

$$\Gamma 3. x < 0, f(x) = \frac{1}{1-x} \quad \text{με} \quad f'(x) = \frac{1}{(1-x)^2} > 0$$

$$0 < x < \frac{3\pi}{2}, f(x) = \eta\mu x + \sigma\upsilon\nu x \quad \text{με} \quad f'(x) = \sigma\upsilon\nu x - \eta\mu x$$

$$f'(x) = 0 \Leftrightarrow \sigma\upsilon\nu x - \eta\mu x = 0 \Leftrightarrow \sigma\upsilon\nu x = \eta\mu x \Leftrightarrow \epsilon\phi x = 1 \Leftrightarrow x = \frac{\pi}{4} \quad \text{ή} \quad x = \frac{5\pi}{4}$$

Άρα, τα κρίσιμα σημεία της f στο $\left(-\infty, \frac{3\pi}{2}\right)$ είναι οι θέσεις $x = \frac{\pi}{4}$ ή $x = \frac{5\pi}{4}$

Γ4. Η εφαπτομένη της C_f στο $M(\alpha, f(\alpha))$ έχει εξίσωση : $y - f(\alpha) = f'(\alpha)(x - \alpha)$ δηλαδή

$$y - \frac{1}{1-\alpha} = \frac{1}{(1-\alpha)^2}(x - \alpha)$$

$$\text{Για } y=0 \text{ έχουμε } -\frac{1}{1-\alpha} = \frac{1}{(1-\alpha)^2}(x-\alpha) \Leftrightarrow -(1-\alpha) = x-\alpha \Leftrightarrow -1+\alpha = x-\alpha \Leftrightarrow x = -1+2\alpha$$

Άρα $B(2\alpha-1,0)$

$$x(t) = 2\alpha(t) - 1$$

$$x'(t) = 2\alpha'(t)$$

Τη χρονική στιγμή t_0 , έχουμε

$$x'(t_0) = 2\alpha'(t_0)$$

$$x'(t_0) = 2\left(-\frac{\alpha(t_0)}{3}\right) = -\frac{2}{3}\alpha(t_0) = -\frac{2}{3}(-1) = \frac{2}{3} \text{ μον/sec}$$

Θέμα Δ

Δ1. Η f είναι συνεχής και δυο φορές παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} ως πράξεις παραγωγισίμων συναρτήσεων με, $f'(x) = e^x + 2x - e$ και $f''(x) = e^x + 2 > 0$, για κάθε $x \in \mathbb{R}$. Άρα, η f' είναι γνησίως αύξουσα στο \mathbb{R} , οπότε και 1-1

Ακόμη, η f' είναι συνεχής στο $[0,1]$, με $f'(0) = 1 - e < 0$ και $f'(1) = 2 > 0$

Άρα, είναι $f'(0)f'(1) < 0$ άρα από θεώρημα Bolzano, υπάρχει τουλάχιστον ένα $x_0 \in (0,1)$ ώστε, $f'(x_0) = 0$ και αφού η f' είναι 1-1 το x_0 είναι μοναδικό

Ακόμη έχουμε,

$$x > x_0 \stackrel{f'/\mathbb{R}}{\implies} f'(x) > f'(x_0) \implies f'(x) > 0$$

και

$$x < x_0 \stackrel{f'/\mathbb{R}}{\implies} f'(x) < f'(x_0) \implies f'(x) < 0$$

Η f συνεχής στο x_0 , άρα η f παρουσιάζει ολικό ελάχιστο στο $x_0 \in (0,1)$.

Επιπλέον, $f'(x_0) = 0 \Leftrightarrow e^{x_0} = e - 2x_0$ (1)

Όμως,

$$f(x_0) = e - 2x_0 + x_0^2 - ex_0 - 1 \stackrel{(1)}{=} x_0^2 - (e+2)x_0 + e - 1$$

Δ2. Θεωρούμε, $h(x) = \frac{1}{f(x) - f(x_0)}$ για x κοντά στο x_0 με $x \neq x_0$.

Από το Δ1 είναι, $f(x) > f(x_0) \Leftrightarrow f(x) - f(x_0) > 0$ για κάθε $x \neq x_0$,

ενώ, $\lim_{x \rightarrow x_0} (f(x) - f(x_0)) = f(x_0) - f(x_0) = 0$ αφού η f είναι συνεχής στο x_0 .

Άρα, $\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{1}{f(x) - f(x_0)} = +\infty \Leftrightarrow \lim_{x \rightarrow x_0} h(x) = +\infty$

Ακόμη, για κάθε $x \neq x_0$ έχουμε:

$$-1 \leq \eta\mu \frac{1}{x - x_0} \leq 1 \Leftrightarrow h(x) - 1 \leq h(x) + \eta\mu \frac{1}{x - x_0} \leq h(x) + 1$$

και $\lim_{x \rightarrow +\infty} (h(x) - 1) = +\infty$, άρα $\lim_{x \rightarrow +\infty} \left(h(x) + \eta\mu \frac{1}{x - x_0} \right) = +\infty \Leftrightarrow \lim_{x \rightarrow +\infty} \left(\frac{1}{f(x) - f(x_0)} + \eta\mu \frac{1}{x - x_0} \right) = +\infty$

Δ3. Θεωρούμε την συνάρτηση $g(x) = f(x) + x - x_0$, $x \in [x_0, 1]$ που είναι συνεχής στο $[x_0, 1]$ ως πράξεις συνεχών συναρτήσεων, με $g(1) = f(1) + 1 - x_0 = 1 - x_0 > 0$ και $g(x_0) = f(x_0)$

Αλλά, $x_0 < 1 \xrightarrow{f' \text{ στο } [x_0, +\infty)} f(x_0) < f(1) \Rightarrow f(x_0) < 0 \Rightarrow g(x_0) < 0$

Άρα από το θεώρημα Bolzano, υπάρχει τουλάχιστον ένα $\rho \in (x_0, 1)$ ώστε, $g(\rho) = 0 \Leftrightarrow f(\rho) + \rho = x_0$.

Ακόμη, $g'(x) = f'(x) + 1 > 1$, αφού για κάθε $f'(x) > 0$, για κάθε $x > x_0$ από το Δ1. Άρα η g είναι γνησίως αύξουσα, άρα και 1-1, επομένως η ρίζα ρ είναι μοναδική.

Δ4. Έχουμε, $f(\rho) + \rho = x_0$ (2) με $\rho \in (x_0, 1)$. Η ζητούμενη ανίσωση ισοδύναμα γίνεται,

$$f(x_0) > (x_0 - \rho)(f'(\kappa) + 1) \xLeftrightarrow{x_0 < \rho} \frac{f(x_0)}{x_0 - \rho} < f'(\kappa) + 1 \Leftrightarrow$$

$$\frac{f(x_0)}{x_0 - \rho} - 1 < f'(\kappa) \Leftrightarrow \frac{f(x_0) - (x_0 - \rho)}{x_0 - \rho} < f'(\kappa) \Leftrightarrow \frac{f(x_0) - f(\rho)}{x_0 - \rho} < f'(\kappa)$$

Η f είναι συνεχής στο $[x_0, \rho]$ και παραγωγίσιμη στο (x_0, ρ) , άρα από ΘΜΤ υπάρχει τουλάχιστον ένα

$\xi \in (x_0, \rho)$ ώστε, $f'(\xi) = \frac{f(x_0) - f(\rho)}{x_0 - \rho}$

Όμως,

$$x_0 < \xi < \rho < \kappa < 1 \xrightarrow{f'} f'(\xi) < f'(\kappa) \Rightarrow \frac{f(x_0) - f(\rho)}{x_0 - \rho} < f'(\kappa), \text{ για κάθε } \kappa \in (\rho, 1)$$